No. 83. 1857.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 11 Julij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is f 3, franco per post f 3,40.
De insending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels f 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent vóór zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Editie van vrijdag avond 4½ ure.

Aankondigingen
VAN HET RIJKSBESTUUR, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN

Bekendmaking.

Bij den drukker van het gewestelijk bestuur U. F. AUER, te Middelburg, is tegen betaling der drukkosten, algemeen verkrijgbaar het Verslag van den toestand der provincie Zeeland, door gedeputeerde staten uitgebragt aan de provinciale staten, in de zomervergadering van 1857.

De griffier der staten van Zeeland,
S. VAN DER SWALME.

Bekendmaking.

De burgemeester en wethouders van Vlissingen
Maken bekend, dat de kermis of jaarmarkt binnen die gemeente, dit jaar zal aanvangen op maandag den 27 julij aanstaande, en eindigen op zaturdag avond daaraanvolgende; zullende er geene bedelaars, horoscooptrekkers, loterijspelers, houders van draaiborden of kwakzalvers op gezegde kermis worden toegelaten, of zulke personen, die, voor zooveel gevorderd, van geen patent voorzien zijn.

Wordende de kooplieden enz. uitgenoodigd, om zich tijdig en wel uiterlijk vier dagen vóór den aanvang, in persoon of met franco brieven en met opgave der hoegrootheid hunner tenten of kramen, in nederlandsche maat, bij de marktmeesters aan te [illegible].

Vlissingen, den 4 junij 1857.

De burgemeester en wethouders voornoemd,
J. W. CALLENFELS.
De secretaris,
MABILOT.

De burgemeester en wethouders van Arnemuiden maken bekend, dat zij op maandag den 13 julij 1857, des voormiddags ten 10 ure, ten stadhuize alhier, voor den tijd van zeven jaren, publiek zullen verpachten: zestien percelen **Bouw- en Weiland**, alle gelegen onder de gemeente.

De conditien dezer verpachting liggen voor een ieder ter inzage bij den burgemeester, bij wien inmiddels de noodige informatien te bekomen zijn.

Arnemuiden, den 20 junij 1857.

De burgemeester en wethouders voornoemd,
C. J. BAARS.
De secretaris,
F. VAN EENENNAAM, l. s.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 10 julij.

In de heden voormiddag gehoudene zitting der staten van deze provincie is door de commissie voor de verzoekschriften verslag uitgebragt op de in hare handen gestelde rekwesten. Conform de conclusien is afwijzend beschikt op de verzoeken om renteloze voorschotten door de gemeenten Brouwershaven en Biervliet voor wegsverbetering (met vrijlating om deze beide te laat ingekomene adressen te herhalen voor de dienst 1858) en van Sas van Gent voor inrigting eener kazerne der marechaussée. Voorts toegestaan het verzoek van de gemeente Wissekerke, en betrekkelijk het verzoek van den korenmolenaar F. Verplanken, om op zondag te mogen malen, overgegaan tot de orde van den dag. Ter griffie zijn ter inzage nedergelegd, om daarover morgen te beraadslagen, de rapporten der zelfde commissie in zake de verzoeken van 1. de gemeente Sluis, om in plaats van het toegestane renteloos voorschot van f 8000 voor doortrekking van het kanaal van Brugge, de helft als subsidie en de wederhelft als renteloos voorschot te ontvangen; 2. van de gemeente Sint Anna ter Muiden, om nader subsidie en renteloos voorschot voor een te stichten schoollocaal; en 3. den heer D. Dronkers, om vermeerderde toelage voor de stoombootdienst op de Westerschelde, van welke drie stukken de conclusie strekt tot afwijzende beschikking.

Voorts zijn, na de uitgebragte rapporten der algemeene commissie van rapporteurs, aangenomen de voorstellen van gedeputeerde staten: *a.* omtrent de [illegible] der stoombootdienst op de Oosterschelde; *b.* tot het maken eener hulp-aanlegplaats aan de westzijde van het veer over het Sloe; *c.* de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, voor zoo veel het rijksbestuur is, voor 1858; *d.* tot aankoop van grond voor een tolhuis op den weg van Neuzen naar Axel; *e.* tot heffing van opcenten voor de calamiteuse polders in 1858, en *f.* de verantwoording van gedeputeerde staten, over 1855; terwijl het rapport dier zelfde commissie opzigtens de begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor de dienst 1858, met voorstel tot heffing van opcenten en het adres van wed. van Hertum (*strekkende tot [illegible]*) *morgen in* beraadslaging zal worden genomen.

Eindelijk is besloten [illegible] zitting op morgen, waarvan de aanvang op des voormiddags 10 ure is bepaald, tevens over te gaan tot de benoeming van een lid van gedeputeerde staten, ter vervanging van den heer B. Bomme, en van een buitengewoon lid in dat collegie.

In de zitting van den hoogen raad der Nederlanden (kamer van vakantie) van dingsdag is behandeld het beroep in cassatie van den heer P. van Helmond, burgemeester der gemeente Sas van Gent, tegen een vonnis der regtbank te Goes, waarbij hem zijne vordering is afgewezen om den naam van den heer van de Wattijne niet op de [illegible] dier gemeente te brengen. De [illegible]-generaal [illegible], zich vereenigende met het gevoelen der regtbank, heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep. De uitspraak is bepaald op 14 julij.

Men leest in het Residentieblad:

„*Wij vernemen dat de minister van justitie thans de in de* afdeeling der tweede kamer ingebragte bedenkingen tegen het ontwerp van wet tot nieuwe regeling der regterlijke magt beantwoord, en tevens dat ontwerp op eenige punten gewijzigd heeft."

Het is te hopen dat de kamer zal kunnen besluiten om deze gewigtige aangelegenheid, die alsnu in staat van wijzen gebragt is, nog voor het eind der tegenwoordige zitting af te doen."

Aangaande het onweder van ll. zondag avond, vernemen wij nog het volgende:

Uit Kaatsheuvel wordt gemeld, dat de hagelslag groot nadeel aldaar te weeg bragt, en dat aldaar, zoowel als te Loon op Zand en Capelle, de boekweit geheel weg is. In de doorloopende rigting van genoemde plaats naar Gelderland schijnt als het ware het veldgewas geheel afgemaaid. Aan de westzijde der streek zijn meest al de vensterglazen verbrijzeld, en de daken van pannen beroofd. Rukwinden, hozen, hagel en bliksem wisselden elkander af. In het land van Heusden is de schade onberekenbaar.

Te Sneek werd, ofschoon het onweder ook daar hevig woedde, geen schade aangerigt; in de omstreken echter wel. Men bespeurde in verschillende rigtingen brand, en vernam men o. a., dat een boerenplaats, bewoond door R. Bouwes en behoorende aan jhr. Eysinga, in de Oldouwer aan het Tjeukemeer, een prooi der vlammen werd, met den geheelen inboedel en een aanzienlijken voorraad hooi. Menschenlevens waren niet te betreuren. Te Buitenpost is een houtzaagmolen geheel in den asch gelegd.

Uit Arnhem, Velp, Roozendaal en omstreken wordt mede geschreven dat zondag avond aldaar een ontzettend onweder woedde, gepaard met zoodanigen hagelslag dat aan veldvruchten en boomen niet alleen hoogst betreurenswaardige schade is toegebragt, maar ook binnen Arnhem vele openbare gebouwen deerlijk geleden hebben.

Benoemingen en besluiten.

Benoemd bij besluit van 1 dezer tot commies bij het departement van marine de adjunct-commies W. P. Leus, ingaande met den 1 dezer maand.

Verleend pensioenen bij besluiten van den 4 julij aan P. E Knöps, gewezen ijker der maten en gewigten te Dirksland, ten bedrage van f 231 's jaars, en aan J. D. van Dishoeck, gewezen opzigter van den waterstaat der 3de klasse, ten bedrage van f 145 's jaars.

Kerk- en schoolnieuws.

Door den algemeenen kerkeraad der hervormde gemeente te Hoorn is jl. zondag tot leeraar beroepen de heer K. F. ter Nooy Apêl, predikant te Koog aan de Zaan.

Staten-generaal.

Tweede kamer. — Zitting van 7 julij.

In *deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp tot voorziening* in de financiele belangen der gemeente Haarlemmermeer met daarbij behoorende memorie van toelichting, hetwelk naar de afdeelingen is verzonden.

De beraadslagingen over het wetsontwerp op het lager onderwijs zijn heden voortgezet.

Art. 21, waarvan de behandeling op gisteren niet afliep, is op nieuw in overweging genomen. Dat artikel betrof de wijze van benoeming van hoofdonderwijzers door den gemeenteraad uit eene voordragt van zes personen, opgemaakt door burgemeester en wethouders, in overleg met den districts-schoolopziener na een vergelijkend examen enz., en de benoeming van hulponderwijzers uit eene voordragt van drie personen, en gaf almede de gevallen op waarin de onderwijzers worden ontslagen en geschorst.

Behoudens de reeds in *de vorige zitting* voorgestelde amendementen heeft de heer Sloet tot Oldhuis voorgesteld om de hoofdonderwijzers door den koning te doen benoemen, uit eene voordragt van den gemeenteraad, houdende minstens drie personen; om het vergelijkend examen te doen plaats hebben niet ten overstaan van burgemeester en wethouders of eene commissie daaruit maar ten overstaan van den gemeenteraad, en van de plaatselijke commissie of van afgevaardigden uit die *commissie; alsmede om de voordragt door gedeputeerde staten* te laten doen, en het proces-verbaal van het gehouden examen, begeleid van hunne opmerkingen, aan den koning te doen toekomen.

De heer van der Linden deed het voorstel om in de wet niet uit te drukken dat het examen voor de leden van den raad toegankelijk is; maar daarentegen te bepalen dat de leden van den raad tot het bijwonen van dat examen worden uitgenoodigd.

Na uitvoerige discussie heeft de minister van binnenlandsche zaken eene gewijzigde redactie voorgesteld, die de heeren Dirks c. s., van der Linden en Gevers Deijnoot respectievelijk deed verklaren hunne amendementen in te trekken. De heer van Hoëvell daarentegen stelde voor om de laatste zinsnede van het regeringsvoorstel weg te laten, en later om de geheele 2de alinea weg te nemen; het amendement van den heer Sloet tot Oldhuis werd met 61 tegen 4 stemmen verworpen; het amendement van den heer van Hoëvell werd met 46 tegen 18 stemmen aangenomen; het gewijzigde regeringsartikel 21 werd daarna zonder hoofdelijke stemming aangenomen. De heer van Hoëvell droeg voor om tusschen de artikelen 20 en 21 een nieuw artikel te brengen van den volgenden inhoud: In gemeenten, waarin wegens de plaatselijke gesteldheid een grooter aantal scholen vereischt wordt, dan anders wegens het aantal kinderen noodig zou zijn, kunnen, onder *goedkeuring van gedeputeerde staten*, behalve ééne hoofdschool, de noodige hulpscholen worden opgerigt; aan het hoofd der scholen kan een hoofd- of hulponderwijzer geplaatst worden, voor wien het bedrag der jaarwedde ten minste f 200 bedraagt. Op voorstel van den heer van der Linden is de behandeling van dit artikel uitgesteld tot na die van art. 35. Daarna zijn de beraadslagingen aangevangen over art. 22, handelende over de wijze waarop het schoolonderwijs moet plaats *hebben. Vooraf werd een korte woordenwisseling* gehouden over de vraag hoe of die overwegingen zouden gehouden worden, en besloten de drie eerste alinea's van het artikel afzonderlijk te behandelen en daarna de vierde alinea op zich zelve.

De heer Dommer heeft bij het toelichten van zijn amendement doen opmerken, dat in de vroeger ingediende ontwerpen op het openbaar onderwijs, geene melding is gemaakt van het christendom, en heeft gewezen op de redenen die door een afgetreden minister zijn aangevoerd, waarom in dat opzigt een voorzigtig stilzwijgen is bewaard. Hij heeft zijne vrees te kennen gegeven dat de herhaling van het woord christelijke deugden aanleiding kan en zal geven tot misbruik, en tot het invoeren van eene eenzijdige rigting in het schoolonderwijs, die geenszins overeen kan stemmen met het doel der constitutie, 't welk is regt voor allen. Hij heeft ook verklaard te hebben gewaagd van vaderlandsliefde, omdat men den katholieken heeft afgeschilderd als

lieden die hunne kinderen de vaderlandsche geschiedenis zouden willen onthouden. Hem is voorgekomen dat het bij deze beraadslaging zal blijken. welke de eigenlijke bedoeling is der bewindslieden, en dat, wat er ook van zijn amendement moge worden, het hem nimmer zal berouwen het te hebben ingediend.

De heer Thorbecke heeft zich nog niet bij magte gevoeld om op dit oogenblik het woord te voeren.

De heer Blaupot ten Cate licht kort zijn amendement toe, dat strekt om in de 3de alinea achter de woorden: "worden gesteld," te laten volgen: "door den gemeenteraad, nadat deze den onderwijzer, die zich aan het hoofd der school bevindt, alsmede den districts-schoolopziener, daarover heeft gehoord."

De heer van Lijnden bespreekt de drie eerste alineas. De inlassching van het woord "christelijk" is voor hem eene onaannemelijke bijvoeging; het zal niet alleen zwarigheden in de praktijk maar ook tot groote dubbelzinnigheid aanleiding geven, vooral na de onrustbarende uitingen in de gewisselde stukken. Spreker vreest juist dat niet de wet, maar de "praktijk" eene schoolgodsdienst zal invoeren. Wij hebben eene groote verscheidenheid van christendom; hier in deze kamer heeft men een christendom van de heeren Bosscha, ten Cate, Nolthenius en Schimmelpenninck van der Oije, die thans afwezig is; het zijn alle van elkander verschillende soorten van christendommen, die echter ieder voor zich in de uitdrukking "christelijke" zijne eigene zal meenen te vinden. Hij spreekt over het bijbellezen op de scholen, dat hij niet gaarne ten offer zag gebragt, en toch dat is kwetsend voor de roomschen.

De heer Wintgens hecht zijn zegel aan alinea 1—3, omdat het voldoet aan zijn wensch, die ook de wensch is van de eerste kamer, die eene school wenschte, bruikbaar voor alle kinderen. De staat heeft niets anders te geven dan vrijheid van bijzonder onderwijs en daarnaast overal voldoend openbaar onderwijs van overheidswege. Men ziet hier het zelfde verschijnsel als bij de armenwet; men had toen ook niet genoeg aan de vrijheid der kerkelijke liefdadigheid; maar men wilde ook de burgerlijke liefdadigheid daaronder brengen. Hij nu ziet in het behoud der gemengde school 1. waarborg voor gewetensvrijheid, en tevens 2. de voorwaarde van ons volksbestaan; de eendragt der natie. Wat het eerste punt betreft, zoo wil hij de school onafhankelijk maken van de kerk. Als de staat de kinderen niet alleen onderwijst wat zij moeten weten, maar ook wat zij moeten gelooven, dan is er geen gewetensvrijheid meer en dan heeft men al de rampen te wachten die daarvan in de wereldgeschiedenis bekend zijn. Spreker wijst hierbij op de uitnemende petitie van de synode der luthersche kerk, het schoonste der verzoekschriften dat hij onder het oog heeft gehad.

De heer de Brauw is van meening dat het onderwijs op de openbare school zoodanig moet ingerigt zijn, dat het tevens de opvoeding op het oog heeft. Het moet dus uitgaan van het godsdienstig element, en in een land waarvan de ingezetenen bijkans algemeen het christendom belijden, moet dat element op het christendom steunen en daarop gegrond zijn. Dat eigenaardig karakter van het volk mag door de regering nooit over het hoofd worden gezien, vooral niet in zaken van onderwijs. Hij is er zeer op gesteld dat het woord christelijk in de wet worde opgenomen, omdat hij niet wil dat de zaak uit de school worde geweerd. Daartoe moet de opname van het woord dienen, want anders vreest hij dat eenmaal het christelijk beginsel uit de wet wordt verbannen. Maar nu ontstaan er bezwaren over de vraag: wat is christelijk? Er zijn zoo vele gezindheden, wat zal dan nu op de school geleerd worden? Hij antwoordt dat er niets zal geleerd worden wat naar leer of leerstelsel zweemt, maar alleen wat op de vormende werking van het jeugdig gemoed van invloed kan zijn. Hij vraagt het of er geen terrein van zedekunde bestaat, waarop alle gezindheden zich kunnen vereenigen. De leer van oog om oog, tand om tand zal op de school niet kunnen onderwezen worden, maar wel die: "hebt uwe vijanden lief gelijk u zelve; doet uwe vijanden goed; bidt voor degenen die u haten." Dat nu is bij uitnemendheid eene christelijke deugd. Kan men die bij uitnemendheid christelijke beginselen niet op de school verkondigen, dan is er geen uitkomst mogelijk.

Bij het ver gevorderde uur werd de voortzetting der beraadslagingen bepaald op woensdag ochtend ten 11 ure.

Zitting van 8 julij.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over de drie eerste alinea's van art. 22 van het ontwerp tot regeling van het lager onderwijs, en de daarop voorgestelde amendementen.

De heeren Zylker, van Reede van Oudtshoorn en Blaupot ten Cate motiveren kortelijk hunne stemmen, de eerste en derde voorshands ten gunste van het ontwerp.

De heer Hoffman meent dat de hoofdvraag is: of het onderwijs godsdienstig of godsdienstloos zal zijn; hij wijst op het verschil van meening en opvatting dienaangaande. Wat nu de vrees voor misbruik betreft, in verband met de bewering, dat het onderwijs zal worden gegeven in eene eenzijdige protestantsche rigting, — zoo merkt hij op, dat juist zij, die in alle landen het christelijk beginsel voorop stellen, hier verklaren het niet te willen, zoo dat het gevolg zou moeten zijn, dat de bijbel en de bijbelsche geschiedenis van de school werden weggelaten. Maar spreker vraagt, of dit voldoet aan de in 1848 gedane belofte, en of dit voldoende is voor de protestanten, die toch de meerderheid uitmaken. ofschoon men ze de groote hoop genoemd heeft. Wat er ook gebeure, hij is tegen het ontwerp.

De heer Dommer van Poldersveldt zegt dat enkele aanmerkingen, op zeer welwillende wijze, op zijn amendement gemaakt zijn. De heer de Brauw zeide, dat het woord godsdienstzin even of nog meer onbestemd is dan de uitdrukking christelijke deugden. Hij heeft juist dat woord gekozen, omdat, volgens zijne opvatting, de staat als staat geene godsdienst heeft en de staat alleen de godsdiensten heeft te beschermen. Met dien wil van den grondwetgever, komt het woord godsdienstzin het meest overeen: hij vat het op in dien zin van: opwekking tot deugdbetrachting en moraal, die in iedere godsdienst de grondslag is.

De heer Vegelin van Claerbergen vergelijkt de wet van 1806 bij een boom, door Rutger Jan Schimmelpenninck geplant, die in zijn bloei, wasdom en vruchten het sieraad van Nederland is geweest en gebleven, en die den dank van den landgenoot en de bewondering van den vreemdeling heeft weggedragen. Hij gaat de verschillende tijdperken en het leven van dien boom na, vermeldt de hulde, zoowel als de aanvallen, waaraan hij heeft blootgestaan. De eerste aanvaller was, zijns inziens, de heer da Costa, in de bezwaren tegen den geest der eeuw, en de beeldspraak verlatende, zegt hij, dat zelden aan eene wet meer geregte bewondering ten deel is gevallen dan aan de wet van 1806 en hij acht het dus zaak, dat beginsel, hetwelk in dit ontwerp is opgenomen, te handhaven, behoudens alinea 4.

De minister voor de zaken der roomsch katholieke eeredienst wenscht voor eenige oogenblikken het woord op te vatten en te spreken over het amendement van den heer Dommer van Poldersveldt. Hij wenscht dien spreker in overweging te geven, zijn amendement terug te nemen. Hij acht het doel, waarmede dat lid zijn amendement heeft voorgedragen, prijzenswaardig. Hij gelooft gaarne, dat het alleen uit eene bron van vaderlandsliefde is voortgesproten, en dat die spreker opregt tot het tot stand komen der wet wil medewerken. De minister prijst dat doel, maar kan het middel, daartoe gekozen, niet goedkeuren. Hij eerbiedigt zelfs de vrees, dat aan de woorden: opleiding tot christelijke deugden eene eenzijdige rigting kan worden gegeven. Maar de vraag is: Kan die vrees door eenige bepaling van de wet worden voorgekomen of weggenomen? Zal dus het amendement van den heer Dommer zijn doel bereiken?

De regering wil echter geene eenzijdige rigting. Zij hecht aan de bepaling van opleiding tot christelijke en maatschappelijke deugden. En nu wenscht de minister als zijne overtuiging uit te drukken, dat dit is de éénige goede bepaling, de éénige uitweg, in deze te vinden.

De heer Luyben legt de bezwaren bloot voor den katholiek in het ontwerp opgesloten, waarom hij als het tot wet wordt verheven meent dat de openbare scholen onbruikbaar zullen zijn voor zijne geloofsgenooten.

De heer Dommer van Poldersveldt heeft nu vernomen, dat beide uitdrukkingen gelijkelijk tot misbruik kunnen aanleiding geven. Moet hij onder deze omstandigheden zijn amendement in stemming laten brengen? Hij antwoordt: neen. Niet omdat hij daarom voldaan is, want hij zal nooit of nimmer zijne stem geven aan eene wet, zonder waarborg tegen misbruik. Als hij dus geen middel verkrijgt, dat hem de waarborgen geeft, die hij verlangt, dan zal hij tot zijn leedwezen stemmen tegen art. 22, en indien dat mogt worden aangenomen, ten slotte ook tegen de geheele wet. Hij trekt alzoo zijn amendement in.

De heer Hugenholtz heeft betoogd, dat de gemengde school geenzins is eene godsdienstlooze school.

De heer Thorbecke heeft breedvoerig zijn amendement toegelicht.

De heer Storm verklaart zich vóór het amendement van den heer Thorbecke. Hij heeft lang geaarzeld, of hij voor de opname van het woord christelijk zou stemmen. Nu echter ook de heer Godefroi daarin geen bezwaar ziet, zal hij er zich niet tegen verklaren.

De heer Mackay is tegen de opname van het woord: christelijk, omdat, na het behoud der gemengde school, het woord niets beteekent.

De heer Elout deelt het zelfde gevoelen en rigt eenige vragen tot de ministers van justitie en van binnenlandsche zaken, ten doel hebbende om te weten, welke uitlegging zij aan het woord christelijk geven.

De heer Groen van Prinsterer is thans aan het woord. Bij het vergevorderde uur verzoekt hij echter, de discussie tot den volgenden dag uit te stellen.

Dienovereenkomstig wordt besloten, en de vergadering tot dien tijd gescheiden.

× Door de regering is aan de tweede kamer der staten generaal ingediend een wetsontwerp tot splitsing der gemeente Bruinisse en toevoeging van den geheelen Anna Jacobapolder aan de gemeente St. Philipsland. De voor eenige jaren ingedijkte Anna Jacobapolder behoort thans gedeeltelijk tot de gemeente Bruinisse, gedeeltelijk tot St. Philipsland; hij is door het vaarwater het Zijpe van de kom en het overige grondgebied van de gemeente geheel afgescheiden. Dit leidt tot veel ongerief, en het is om dit weg te nemen dat bij die wetsvoordragt wordt voorgesteld de gemeente Bruinisse te splitsen, en het gedeelte daarvan bij het kadaster bekend onder sectie F no. 2, 3, 5, 8, 9, 11—19. 22—30, 32, 33, 35, 36, 38—49, 55, 60—64, 71, 72, 75—80, 95—113, 116—127 met al zijne baten en lasten te voegen aan de gemeente St. Philipsland. De gemeente Bruinisse wil voor dit verlies eene jaarlijksche schadeloosstelling van St. Philipsland erlangen, doch de regering is met de gedeputeerde staten van oordeel dat deze niet te pas komt, daar aan Bruinisse geen eigendom maar alleen grondgebied wordt afgenomen.

VERKORTE MEDEDEELING

VAN HET

DOOR HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

volgens art. 162 der provinciale wet uitgebragt

VERSLAG

van den toestand der provincie Zeeland,

in de Zomervergadering van 1857 der provinciale staten.

I. Bevolking.

Op den 31 december 1856 bedroeg de wettige bevolking 79,517 personen van het mannelijke en 83,430 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 162,947 personen; de feitelijke 81,504 personen van het mannelijke en 84,287 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 165,791 personen, weshalve de eerste met 962, de laatste met 1,004 zielen was toegenomen.

De oorzaak dier vermeerderde bevolking ligt hoofdzakelijk in de meerdere geboorten; echter nam de bevolking in onderscheidene gemeenten eenigzins af, en zijn meer personen uit de provincie verhuisd dan daarin aangekomen.

De wettige bevolking werd naar de godsdienstige gezindheden ingedeeld als volgt:

115,432 nederduitsche hervormden,
452 van de waalsche gemeente,
67 van de engelsche of presbyteriaansche,
4 van de angliaansche of episcopalen,
1,130 evangelisch lutherschen,
4 hersteld lutherschen,
245 doopsgezinden,
2 remonstranten,
3,901 christelijk afgescheidenen,
41,358 roomsch katholieken,
2 oud roomschen,
637 nederduitsche israëlieten,
2 portugesche israëlieten,
11 tot geene der genoemde gezindheden behoorende.

Onder de cijfers van de feitelijke bevolking zijn begrepen 1613 krijgslieden en 360 zeelieden, benevens 87 mannelijke en 24 vrouwelijke gevangenen.

In het geheel zijn in dat jaar in dit gewest 6,403 kinderen geboren, van welke 3,357 jongens en 3,046 meisjes waren.

Van de jongens kwamen 3,148 levend en 209 levenloos, van de meisjes 2,883 levend en 163 levenloos ter wereld. Het getal levend geborenen bedroeg alzoo te zamen 6,031, dat der levenloos geborenen 372. Van de eersten waren 5,792 kinderen, namentlijk 3,026 jongens en 2,766 meisjes, wettig; daarentegen 239, waarvan 122 jongens en 117 meisjes, onecht. Van de levenloos geborenen waren 201 van het mannelijke en 157 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 358, wettig en 8 van het mannelijk en 6 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 14 onecht.

Onder de opgegeven getallen zijn begrepen 101 wettige en 3 onechte tweelinggeboorten.

Voorts ééne geboorte van vierlingen, allen meisjes, te Vrouwepolder, van welke een levend en drie levenloos ter wereld kwamen.

Gedurende het jaar 1856 zijn overleden 2,555 mannen en 2,410 vrouwen, te zamen 4,965 personen tot de wettige bevolking behoorende.

De overledenen tot de feitelijke bevolking behoorende, waren 2555 mannen en 2410 vrouwen, zamen 4965 personen.

Het getal voltrokken huwelijken bedroeg 1277.

Scheidingen van tafel en bed hebben er niet plaats gehad, maar wel 5 echtscheidingen; de gescheidene echtgenooten hadden te zamen 8 kinderen, van deze waren 3 zoons en 5 dochters.

In 1856 hadden er in het geheel 328 geboorten meer plaats dan in 1855; daarentegen overleden 628 personen minder, en terwijl het getal der levend geborenen in 1855 dat der overledenen slechts met 116 overtrof, bedroeg in 1856 dit getal 1066.

De 105 hoofden van huisgezinnen of vrijgezellen, naar Noord-Amerika vertrokken, waren herkomstig uit

Walcheren	3	met	2	vrouwen en	4	kinderen.
Zuidbeveland	20	„	9	„	30	„
Schouwen en Duiveland	29	„	16	„	34	„
Tholen	3	„	3	„	9	„
Voormalig 4de district .	41	„	18	„	58	„
„ 5de „	9	„	4	„	16	„

II. Regeling en bestuur van het provinciaal huishouden.

De kiesdistricten waartoe de gemeenten van deze provincie behooren, voor de verkiezing van leden der tweede kamer van de staten generaal, bleven de zelfde, terwijl ook in de zamenstelling van de hoofd- en onderkiesdistricten voor de verkiezingen van leden der provinciale staten alleen deze wijziging kwam dat de gemeenten Aardenburg, Eede en St. Kruis, benevens Sluis en Sint Anna ter Muiden respectievelijk zijn vereenigd.

Het getal bevoegden tot het kiezen van leden der staten beliep in de hoofdkiesdistricten Middelburg 1233, Zierikzee 650, Tholen 326, Goes 849, Sluis 618 en Hulst 665.

Voor de tweede kamer der staten generaal waren er in het geheel 4357 kiezers in de provincie.

De veranderingen welke het personeel der staten onderging zijn even als de werkzaamheden der openbare vergadering in der tijd door ons medegedeeld.

Het collegie van gedeputeerde staten, dat onveranderd bleef, hield 58 vergaderingen, waarin 4327 besluiten werden genomen; het getal ingekomene stukken bedroeg 6304, dat der uitgegane 3759.

Inzonderheid de naleving van art. 291 der gemeentewet, welke door onderscheidene gemeentebesturen tot het laatste tijdstip was uitgesteld, verschafte vele werkzaamheden.

In gevolge besluit van 9 mei 1856 werden, bij eene circulaire van den 30 dier maand, de onderscheidene waterschapsbesturen in dit gewest op het ontwerp-polderreglement gehoord, en werd voorts het gevoelen der regering gevraagd, met betrekking tot de regeling van het beheer der calamiteuse polders bij dat ontwerp.

Van honderd waterschaps- of polderbesturen ontvingen gedeputeerde staten brieven, waarbij zij hunne meening omtrent het ontwerp bloot lagen. Onderscheidene dier besturen bepaalden zich daarbij niet enkel bij de mededeeling van algemeene beschouwingen, maar traden in eene artikelsgewijze beoordeeling van het zelve.

Voorts wijzen gedeputeerde staten op een schrijven van den minister van binnenlandsche zaken van 9 october ll., waarbij deze te kennen geeft, dat het, naar zijne meening, niet op den weg der regering ligt om, ten aanzien van een onderwerp van dat gewigt, als de invoering van een nieuw polderreglement voor deze provincie, de staten in de behandeling der zaak als 't ware door eene voorafgaande beoordeeling te binden, dat hij zich daarom moet onthouden omtrent het ontwerp, dat in de beginselen zoo zeer afwijkt van de bestaande orde van zaken

en [illegible] wenken, welke bij verschillende gelegenheden, door zijne ambtsvoorgangers gegeven zijn, zijne zienswijze te uiten. Nogtans heeft de minister in het verdere gedeelte van zijnen brief, eenige opmerkingen medegedeeld, en onder anderen deze, dat zonder voor altijd te willen beslissen, welk stelsel de regering, ten opzigte der calamiteuse polders, volgen zal, echter het beheer van die polders altijd en ieder geval, naar het gevoelen van hem minister, in handen van de regering zal moeten blijven, indien men verlangt dat het rijk op den voet, zoo als nu geschiedt, zal blijven subsidiëren.

De koninklijke goedkeuring bekomen zijnde op het plan der aan te gane geldleening van f 30,000, werd de inschrijving daartoe opengesteld en het geheele bedrag toegewezen aan den heer P. Dumon Tak, te Middelburg.

Provinciale ambtenaren.

In het personeel ter griffie is geene verandering gekomen. Twee jongelieden zijn als buitengewone beambten aangesteld, terwijl een jong regtsgeleerde op diens aanzoek is toegelaten om ter griffie werkzaam te zijn, met de bevoegdheid om de praktijk als advokaat te blijven uitoefenen.

In het kanton Sluis is de heer J. Veys aangesteld tot provincialen veearts der 3de klasse.

Provinciale archieven.

Oud archief.

Aan het jaarrapport van den provincialen archivaris ten opzigte der gewestelijke verzameling ontvangen, ontleenen gedeputeerde staten het volgende, dat wij hier in zijn geheel laten volgen.

De beschrijving der losse charters van het tijdvak der grafelijke regering, waarvan reeds een 600tal op register waren gesteld, werd voortgezet, zoo dat thans eene 3de serie van 300 dusdanige oorkonden aan dezelve is toegevoegd, waarvan de oudste is van het jaar 1259 en de jongste van het jaar 1570.

Naar de vroeger reeds aangenomen splitsing, zijn die stukken verdeeld in de de volgende soorten:

a. brieven van graven en gravinnen van Holland en Zeeland, ten getale van 20; *b.* idem van grafelijke beambten 2; *c.* idem van schepensbanken (of andere regterlijke collegien) zoo in de steden als ten platten lande 1; dus van het wereldlijk gezag 23; *d.* idem of bullen der pausen 2; *e.* idem van bisschoppen en andere hoofden der kerk 33; *f.* idem van domproosten, officiaal-cureiten en officiaal-archidiakens 84; *g.* idem van abten van Middelburg 54; *h.* idem van leenmannen van idem; *i.* idem van pastoors of cureiten 20; *k.* idem van de geestelijken van St. Pauwels en St. Salvador te Utrecht 4; *l.* idem van geestelijke corpora 7; of van het geestelijk gezag 204; *m.* acten voor notaris 30; *n.* idem voor schepenen 1; *o.* idem voor den burggraaf 0; *p.* idem van scheidsmannen, arbiters of zegslieden 1; *q.* testamenten 1; *r.* brieven van ridders, edelen en andere voorname lieden 25; *s.* idem van Vidimus of afschriften 12; *t.* onderhandsche contracten 8; dus van bijzondere personen 73; te zamen 300. (Wordt vervolgd.)

Errata.

In het verslag van de commissie Loon voor werk, in ons vorig nommer, staat:

Kolom 2 regel 1,	f 5150,—	lees: f 4150,—
〃	6, f 2500,—	〃 f 2000,—
〃	13, aannemingen,	〃 aanbevelingen.
〃	18, vooral,	〃 veelal.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 8 julij. Aan den heer Moore, iersch lid van het lager huis, wordt zijn zetel in het parlement betwist op grond dat zijne verkiezing door onbehoorlijken invloed, en wel door dreigingen en schrikaanjagende vertoogen van de roomsche geestelijkheid zou bewerkt zijn. Zoo zou een priester voor het altaar gezegd hebben „dat allen die tegen het belang van Ierland en op den mededinger van den heer Moore stemden, door den vloek des hemels zouden getroffen worden."

De zaak wordt door eene commissie van het lagerhuis onderzocht, en deze heeft in het laatst der vorige week den heer dr. Mac Hale, den aartsbisschop van Tuam, in wiens diocese de heer Moore verkozen is, voor zich doen verschijnen en in verhoor genomen. Dit verhoor had in het openbaar plaats en werd door een zeer talrijk publiek bijgewoond.

De prelaat maakte geen geheim van zijne beginselen, maar zeide in antwoord op eene hem gedane vraag: „Het geweten van het landvolk behoort onder de leiding en hoede van de bedienaren der godsdienst te staan. De grondeigenaren hebben geen regt om eenig gezag of toezigt over het geweten hunner pachters uit te oefenen. Het geweten der landlieden behoort overgelaten te worden aan hen zelven, aan hunnen God en aan [illegible] alleen onder den invloed der godsdienst moeten de pachters staan. Het is alzoo mijn voornemen ten allen tijde den [illegible] invloed op de verkiezingen uit te oefenen als ik tot nog toe gedaan heb; doch daarbij geweld, bedrog of ook maar slinksche [illegible] te wenden, is iets hetgeen ik volstrekt afkeur. Wanneer iemand goed vindt zijnen geestelijke over burgerlijke zaken te raadplegen, en hij diens raad opvolgt, dan handelt hij vrij. Zoo behoort aan het iersche landvolk vrijheid bij de verkiezingen gelaten te worden. Is iemand in twijfel wat hem te doen staat, dan kan hij zekerlijk geen beteren raadsman vinden dan den priester."

The globe, The times en andere protestantsche dagbladen van liberale denkwijze meenen dat zulke beginselen thans, nu zij openlijk beleden worden, door het parlement moeten worden gewraakt.

Duitschland.

Weenen 7 julij. Men beweert, dat er inderdaad sprake is geweest van eene bijeenkomst van den keizer van Oostenrijk met den koning van Pruissen, dat de eerstgenoemde vorst zich te dien einde naar Töplitz zoude hebben begeven en reeds den 6 *dezer naar herwaarts had moeten terugkeeren. Bij deze terug*reis zou de keizer door den koning van Pruissen worden vergezeld, welke van die gelegenheid gebruik zou maken om de nicht der koningin (de keizerin) zijn leedwezen te betuigen over het nog zoo kort geleden verlies, door het overlijden harer oudste dochter. De koning zou echter alleen worden vergezeld door *eenen adjudant en zijnen gewonen lijfarts en alzoo als een bij*zonder persoon verlangen te worden aangemerkt. Z. M. zou den 9 naar het Marienbad terugkeeren en den volgenden dag de reis naar Potsdam aanvaarden.

Luxemburg.

Tot zoo verre de uitslag der verkiezingen van leden voor de nieuwe staten bekend is, heeft de oppositie volkomen gezegevierd. Van de 27 verkozenen behooren namelijk 26 tot de oppositie en slechts 1 tot de regeringspartij.

Frankrijk.

Parijs 8 julij. L'assemblée nationale is voor twee maanden geschorst, wegens artikelen over de verkiezingen.

— De nieuwe stemming is geenzins zoo gunstig voor het gouvernement uitgevallen, als men op grond der jongste berigten verwacht had; slechts in een van de vijf districten is de candidaat des gouvernements verkozen, in de overige heeft de oppositie de overwinning behaald.

In het derde kiesdistrict is de generaal Cavaignac, het gewezen hoofd van het voorloopig bewind der fransche republiek, gekozen met 10,959 stemmen, in het vierde de heer Ollivier met 11,005, en in het zevende de heer Darimon met 12,078 stemmen; terwijl de candidaat des gouvernements in het derde district 9952, in het vierde 10,006, en het zevende 11,038 stemmen bekwam.

Bij de eerste stemming had de generaal Cavaignac 10,345, en zijn mededinger 10,108 stemmen verkregen; de eerste heeft alzoo omstreeks 600 en de tweede slechts 250 stemmen aangewonnen, terwijl het gezamenlijk aantal uitgebragte stemmen nagenoeg even groot was als vroeger.

In het vierde district waren bij de eerste stemming twee candidaten van de zijde der oppositiepartij aanbevolen; zij hadden toen gezamenlijk 9490 stemmen, of nagenoeg 150 minder dan de candidaten des gouvernements.

Ook in het zevende district heeft het gouvernement sedert de eerste stemming een aantal stemmen aangewonnen, doch niet zoo veel als de oppositie; de candidaat des gouvernements bekwam destijds 10,609 stemmen, terwijl het gezamenlijk aantal stemmen van de candidaten der oppositie 10,473 bedroeg.

In het departement van de Somme heeft de candidaat der regering moeten onderdoen voor den heer Morgan, die van de zijde der oppositie aanbevolen was.

In het departement van de Maine en Loire heeft de candidaat der overheid de meeste stemmen op zich vereenigd.

Men had gedacht dat de voor het gouvernement zoo gunstige uitslag der verkiezingen in schier alle departementen van Frankrijk op de bevolking der hoofdstad indruk zou maken en er de kracht der oppositie zou verminderen. Deze verwachting is door den uitslag der herstemming te leur gesteld.

Als eene merkwaardige omstandigheid wordt medegedeeld dat in het nieuwe wetgevend ligchaam van Frankrijk drie israëlieten zitting zullen hebben. Die vergadering bestaat uit 267 leden, dat is een lid op omstreeks 130,000 inwoners. Daar het aantal israëliten in Frankrijk omstreeks 100,000 bedraagt, zouden zij, naar de evenredigheid, niet hebben kunnen verwachten een enkel lid van hun kerkgenootschap in de kamer te zien. De drie bedoelde volksafgevaardigden van het israëlitische geloof zijn de heeren Königswärter, Goudchaux en Laval. De eerstgenoemde was ook reeds lid van het ontbondene wetgevende ligchaam.

— Men verneemt dat de insurgenten, die het fort Diamant te Germa hebben trachten te overrompelen, te Var in hechtenis zijn genomen, op het oogenblik dat zij gereed waren op franschen bodem de wijk te nemen.

— Volgens berigten uit Bologna zou de paus den 2 dzer die stad verlaten, eenige weinige dagen te Modena doorbrengen, den 10 dezer naar Ferrara, den 26 naar Ravenna reizen en den 1 september over Florence naar Rome terugkeeren. De ingezetenen van Bologna zien zich zeer teleurgesteld, dewijl de verjaardag der troonbestijging van zijne heiligheid voorbij is gegaan, zonder eenige voldoening aan de nog onlangs eerbiedig uitgedrukte wenschen der bevolking. De trein die het gevolg van den paus uitmaakte zou nagejouwd en Z. H. daardoor ten sterkste bedroefd zijn.

Zeetijdingen.

Gisteren ter reede van Vlissingen gearriveerd voor Antwerpen bestemd: *Ausonie Sorelle*, gezagv. Erezzemo, Genua; *Vigilant*, gezagv. Main, Rio Grande; en eergisteren *Köningin Elisabeth*, gezagv. Kuhr, Berdiananski.

Handelsberigten.

Overzigt der week.

Rotterdam 10 julij.

De markt van koffij is iets stiller, enkele ceelen goed ordinair Java zijn tot 43 gedaan.

Thee vast.

Rijst stil, 3700 balen blank Java zijn den 7 dezer tot f 7½ afgedaan.

Specerijen zeer lusteloos.

Graanmarkten.

Oostburg 8 julij.

De lagere berigten der voorname markten waren van zeer nadeeligen invloed op de stemming der koopers alhier. Houders wilden aan de verlaging niet toegeven en daardoor bleef de meerderheid van het aangevoerde onverkocht. Een enkel monster tarwe werd nog f 12 betaald, meer algemeen echter wilde men tot f 11,50 en f 11 koopen. Rogge werd in ruimte aangeboden, doch was almede niet begeerd, voor puike bood men f 7, terwijl vlaamsche tot f 6,75 en minder aangeboden werd. Puike monsters gerst golden nog f 8, en iets daarboven; het meerendeel was nogthans naauwelijks f 7,75 waard. Zomergerst en haver bijna niet aan. Paardeboonen met eenige koopers van f 7 tot f 7,25. Van nieuw koolzaad waren drie monsters ter markt van vrij drooge kwaliteit doch ros en klein van stuk, er is f 16 en f 16,25 voor geboden.

Middelburg 9 julij.

De handel was heden zeer onbeduidend en de aanvoer uit onze naburige eilanden uiterst klein, ook uit Walcheren werd weinig aangeboden. Men is algemeen niet alleen bezig om het koolzaad te velde te snijden, maar zelfs in de ingedijkte polders in Zuidbeveland is reeds koolzaad gedorschen; dat wat er ter beurze van getoond is, was rosachtig van kleur, klein van korrel en niet droog; bij goed weder zal er de volgende week denkelijk uit Walcheren ook wel koolzaad ter markt zijn. Puike zeeuwsche tarwe f 12 a 12 25, mindere f 11,75 a f 11,50. Puike walchersche tarwe f 12,50 a f 12,40, gewone f 12,25, mindere f 12 a f 11,50. Puike zeeuwsche rogge werd aan f 7,50 de mud verlaten. Puike wintergerst noteert men heden f 7,50 en voor dito zomer is f 7,25 betaald. Walchersche witte- en bruineboonen zonder handel, *dito paardeboonen veel gevraagd en aan* f 7,50 gekocht, mindere waren aan f 7,25 te koop doch die bleven onverkocht, dito groene erwten met zeer weinig omgang en beneden de f 8,50 waren die niet te koop. Zeeuwsche paardeboonen niet ter veil.

Raapolie f 54, patentolie f 56, lijnolie f 50,50, harde lijnkoeken f 11 per 104 stuks.

Gemiddelde marktprijzen.

Middelburg 9 julij.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe oude	f —,— à f —,—	Bruineboon.	f —,— à f —,—
Dito nieuwe	- 11,50 à - 12,50	Paardeboonen	- 7,— à - 7,50
Rogge oude	- 7,50 à - 7,50	Gr. erwten .	- 8,50 à - 8,50
Gerst wint.	- —,— à - —,—	Graauwe erwt	- —,— à - —,—
Dito zom. .	- *7,25* à - *7,25*	Kool en raapz.	- —,— à - —,—
Haver . . .	- —,— à - —,—	Aard. nieuwe	- 2,80 à - 3,—
Boekweit .	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon.	- —,— à - —,—	Versche boter	f 0,90 à 0,98.

Middelprijzen van bakbare tarwe f 12,25 en rogge f 7,25.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 9 julij.

Nederland.	Werkelijke schuld	2½	pct.	63¼
	dito dito	3	〃	77
	dito dito	4	〃	96⅝
	Aand. Handelmaatschappij	4½	〃	160
	Obl. Maatschappij van weldadigheid	4	〃	64
Rusland.	Oblig. 1789/1816.	5	〃	105½
	dito 1828/1829.	5	〃	103¼
	dito Hope & co.	4	〃	88
	dito Stieglitz	4	〃	87⅛
	dito dito	5	〃	98⅝
	dito dito	5	〃	99¾
	Certific.	6	〃	—
	Spoorweg			77
Spanje.	Oblig.	1½	〃	25⅝
	Binnenlandsch	3	〃	38¼
	Coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Grenada.	Oblig.	3½	〃	22⅛

Oostenrijk.	Oblig.	5 „	56¼
	Amsterdamsche	5 „	87¾
	Nationale	5 „	78⅛
	1847/1852	2½ „	—
	Bank actien	3 „	1168
Belgie.	bij Rothschild	2½ „	—
Portugal.	Obligatien	3 „	46
	„ nieuwe		—
Venezuela.	„	4½ „	—
Mexico.	„	3 „	22
Illinois.	„	7 „	92½

Beurs van Londen, 9 julij ten 12 ure. Consols 92½

Beurs van Weenen, 9 julij. (slotprijzen.) Metaliek. 5 pct. 84.

Beurs van Parijs, 9 julij. (slotprijzen.) 4½ pct. compt —,— 3 pct. 67,35.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 9 julij.

Metalliek f 28,62½; Napelsche f 25,70; Diverse engelsche in £ f 11,77½; Engelsche Russen f 11,77½; Fransche f 55,87½; Belgische f 56,12½; Pruissische f 35,—; Spaansche piasters f 2,40; Spaansche coupons per fr. —,—; Hamb. Russen f 36,50; Russische in zilveren roebels f 36,43½; Poolsche in fl f —,—; *Nationale metalliek f 29,90; Dollars f 27,62½.*

Laatste nieuwstijdingen uit ons vorig no.

Graanmarkten.

Amsterdam 8 julij.

Tarwe lusteloos. Gerst onveranderd.

Raapolie op zes weken *f* 53. Lijnolie op zes weken *f* 47.

Koolzaad (dadelijk) 87 p. vl..

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg			Van Rotterdam		
Zaturdag 11	's morg.	5 ure.	Zaturdag 11	's morg.	10,30
Zondag 12	„	5	Zondag 12	„	11,30
Maandag 13	„	5,30	Maandag 13	„	11,30
Dingsdag 14	„	6	Dingsdag 14	„	11,30
Woensdag 15	„	6,30	Woensdag 15	„	11,30
Donderdag 16	„	7	Donderdag 16	„	11,30
Vrijdag 17	„	7,30	Vrijdag 17	„	5 ure.
Zaturdag 18	„	9	Zaturdag 18	„	5
Zondag 19	„	10	Zondag 19	„	6
Maandag 20	„	10,30	Maandag 20	„	7
Dingsdag 21	„	11,30	Dingsdag 21	„	8,30
Woensdag 22	„	5	Woensdag 22	„	9,45
Donderdag 23	„	5	Donderdag 23	„	9,45
Vrijdag 24	„	5	Vrijdag 24	„	9,45

Van Vlissingen op Rotterdam.

Vastgestelde uren van vertrek

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags,	des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags,
's morgens 8 ure, *na aankomst* der stoomboot De Schelde, van Breskens.	*'s morg. 8½ ure, na aankomst* van den 1sten trein over den Rijnspoorweg.

Advertentien.

Getrouwd:

J. F. HENNEQUIN,
Burg. Ingenieur,
en
F. W. E. HENNEQUIN.

Sluis,
den 8 Julij 1857.

Erkentelijk voor de vele blijken van belangstelling en deelneming, bij het overlijden mijner geliefde Echtgenoot ANNA SNOEP mij en hare betrekkingen bewezen, betuig ik bij deze, ook namens hare betrekkingen, mijn opregten dank.

Middelburg, 10 Julij 1857. JB. BASTIAANSE.

FAILLISSEMENT.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Middelburg, gewezen den 8sten Julij 1857, geregistreerd, is JOHANNIS SMIT, Winkelier te Vlissingen, verklaard te zijn in staat van Faillissement, aangevangen den 8sten Julij jongstleden, en is in hetzelve benoemd: tot Regter-Commissaris de Edel Achtbare Heer Jhr. Mr. JAQUES PHŒNIX BODDAERT, en tot Curator JOHANNIS MARTINUS BRIEVE, Procureur te Middelburg.

Voor Uittreksel deugdelijk verklaard door mij,
J. M. BRIEVE, Curator.

Door de Kiezersvereeniging **Orde en Wet** te Vlissingen is tot Candidaat voor het Lidmaatschap van de **Provinciale Staten** van Zeeland, in vergadering van den 8sten Julij 1857, geproclameerd de Heer

HENDRIK JACOBUS VAN DEINSE,

Namens bovengenoemde Vereeniging,
H. F. J. MAHUTTE, Secretaris.

VERKIEZING, 14 Julij aanstaande.

Eenige Kiezers zijn voornemens, bij de aanstaande verkiezing van een Lid der Provinciale Staten van Zeeland, hunne stem uit te brengen op den Heer

MR. M. F. LANESHEER,

Regter in de Arrondissements-Regtbank te Middelburg,

op wien zij andermaal de aandacht hunner Medekiezers vestigen.

Eenige Kiezers ten Plattenlande stellen hunnen Medekiezers voor, bij de benoeming van een Lid voor de **Provinciale Staten** op den 14 Julij, hunne stemmen uit te brengen op den Heer

P. DUMON TAK, TE MIDDELBURG.

Bezitters van **BRANDKASTEN** uit de Fabriek van de Heeren **Giesbers & Co.** te **Roermond**, worden in hun belang uitgenoodigd eene Vergadering bij te wonen op Maandag den 13 Julij aanstaande, des namiddags ten één uur, ten huize van den Kastelein MEIJER, Noordstraat.

G. A. FOKKER.
P. DE BRUYNE.

REGISTRATIE EN DOMEINEN.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te Middelburg, als daartoe gemagtigd, zal op Vrijdag den 24 Julij 1857, des voormiddags ten 10 ure, in het **Nederlandsch Logement** in de Abdij te Middelburg, ten overstaan van den Notaris D. J. VAN DER HORST SERLÉ, te Middelburg, presenteren te **verpachten**:

1. HET OVERZETVEER van VERE op NOORDBEVELAND;

2. HET PAKHUIS *DE GLOBE*;

3. TWEE KOLENKELDERS;

4. 2 Bunders, 91 Roeden, 90 Ell. DIJK en AANWAS onder *Ritthem*, D no. 98.

Alles voor den tijd van **zeven jaren.**

De voorwaarden liggen ter lezing ten Kantore van voornoemden Ontvanger en Notaris, alsmede ter Secretarie der Gemeenten Vere en Ritthem.

De Ontvanger voornoemd,
RÜELL.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Woensdag den 15 Julij 1857, des namiddags ten vier ure, ten Huize van W. SLIMMEN, op de Gemeente **Biggekerke**, publiek aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen de navolgende

VASTE GOEDEREN,

allen gelegen onder de Gemeente Biggekerke:

1. 76 Roeden, 60 Ellen WEILAND.
2. 58 Roeden, 50 Ellen DITO.
3. 79 Roeden, 90 Ellen BOUWLAND.
4. 51 Roeden, 20 Ellen WEILAND.
5. 81 Roeden, 40 Ellen DITO.
6. 54 Roeden, 60 Ellen DITO.

De Perceelen 1, 2, 4, 5 en 6 zijn in pacht bij J. en P. LANGEBEKE, tot Sinte Catharina 1857, en het 3de Perceel bij de Wed. HARPE, tot na het rooven van den Oogst 1857.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris, alwaar het Kadastrale Plan ter inzage ligt.

De Notaris J. W. LE NOBEL, gevestigd te Oostburg, zal op Donderdag den 30 Julij 1857, des namiddags ten twee ure, in de Stads Herberg op de Markt te **Oostburg**, bewoond door Monsr. G. WISSE, ten verzoeke zijner Principalen, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen de navolgende

ONROERENDE GOEDEREN:

1. De nombre van **2 Bund., 78 Roed., 90 Ellen BOUWLAND**, gelegen in den Antwerper Polder, Gemeente Zuidzande, Kadastrale sectie B no. 66.
2. De nombre van **2 Bund., 45 Roed., 80 Ellen BOUWLAND**, gelegen als voren, Kadastraal bekend sectie B no. 36.
3. De nombre van **2 Bund., 15 Roed., 80 Ellen BOUWLAND**, gelegen als voren, Kadastraal bekend sectie B no. 37.
4. De nombre van **1 Bund., 34 Roed., 50 Ellen BOUWLAND**, gelegen als voren, Kadastraal bekend sectie B no. 38.
5. De nombre van **1 Bund., 91 Roed., 30 Ellen BOUWLAND**, gelegen in den Eikenpolder, Gemeente Zuidzande, Kadastrale sectie D no. 100.
6. De nombre van **1 Bund., 46 Roed., 40 Ellen BOUW- EN WEILAND**, gelegen als voren, Kadastrale sectie D no. 38 en 39.

Breeder op de uitgegeven Plakbiljetten vermeld, en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

Op Zaturdag den 25 Julij 1857, des voormiddags 10 ure, zullen Eigenaren van den **ONRUSTPOLDER** in het Paviljoen van dien Polder, onderhandsch verkoopen:

2 B. 40 R. driejarige en 2 B. 70 R. 20 Ell. tweejarige, buitengewoon mooije

MEEDE TE VELDE.

Aanwijzing is dagelijks te bekomen bij G. LEENDERTSE, Kastelein in genoemden Polder.

MAAGDENBURGER BRAND- EN HAGEL-WAARBORG-MAATSCHAPPIJ,

Hoofd-Administratie te Amsterdam.

Zonder verpligting om te moeten HERBOUWEN en tegen billijke **Vaste Premie,** verzekert deze Maatschappij voor Brandschade alle **ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN.**

Inlichtingen zijn te bekomen bij de Hoofdagenten FARO en NORTIER, bij wien eenige verklaringen, ter inzage zijn gedeponeerd, als zoo vele bewijzen van reeds in *dit jaar* in Nederland naar volkomen genoegen van Belanghebbenden, gedane uitkeeringen voor Brand- en Hagelschade.

BELANGRIJK BERIGT VOOR DE REIZIGERS

NAAR PARIJS.

De Heer **AD. PAUW**, die gedurende de vijftien laatste jaren in GENT het zoo wel bekende **Hotel de la Poste** heeft gehouden, heeft hetzelve verlaten en in PARIJS een Hotel gesticht, den naam hebbende **Hotel de Gand et de Germanie.** Dit Hotel, gelegen 9 rue de la Michodière, digt bij den Boulevard des Italiens, zal gehouden worden met die reinheid en zorgen, welke de Reizigers overal maar bovenal te Parijs wenschen te ontmoeten. De Heer PAUW beveelt zich dus aan het goed geheugen van zijne Landgenooten, die hem voortijds in Gent met hunne gunst vereerd hebben.

Thee-Dépôt.

De diverse soorten uit het Magazijn van

OTTO ROELOFS & ZOONEN,

TE AMSTERDAM,

zijn te bekomen:

te MIDDELBURG bij M. H. BROEDER,
„ GOES „ WED. MULDER,
„ VLISSINGEN „ JAMES HECTOR,
„ ZIERIKZEE „ WED. VAN DE WALL,

tot gelijken prijs als zij dezelve te Amsterdam *en détail* verkoopen, verpakt in Pakjes van 2½ en 5 Once, waarop nommers en prijs gedrukt is, ten einde alle vergissing te voorkomen. — Prijs-courant op aanvrage verkrijgbaar.

DOOR VERTREK naar Noord-Amerika TE KOOP een

ROS-KOORNMOLEN,

bij IZAAK RISSEEUW, te **Retranchement**, (Vierde District van Zeeland).

De ondergeteekende heeft de eer Ouders en Voogden te informeeren, dat de nieuwe Cursus aan zijne Inrigting den 10 Augustus aanstaande eenen aanvang neemt.

Middelburg, Julij 1857. J. VERMEULEN,
Instituteur.

Terstond een aankomende **Smidsknecht** benoodigd bij J. MEEUWSE, Sluisdam.

Een Jongen benoodigd bij BREDA, Noordstraat.

[illegible]